

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 stycznia 2015 r.,
sprawy A. P.
skazanego z art. 148 § 1 kk
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 22 sierpnia 2013 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w G.
z dnia 9 kwietnia 2013 r.,

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. J. Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 738,00 (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % należnego podatku VAT za sporządzenie i wniesienie - jako ustanowiony z urzędu obrońca skazanego - kasacji na rzecz skazanego A. P.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., w sprawie prowadzonej przeciwko A. P. i N. C., wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2013, sygn. akt ... 134/12, oskarżonego A. P. uznał za winnego popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. i za to na podstawie

powołanego przepisu wymierzył mu karę 15 lat pozbawienia wolności. Nadto A. P. uznał za winnego popełnienia wspólnie z N. C. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności. Jako karę łączną na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., wymierzył temu oskarżonemu karę 15 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył okres jego tymczasowego aresztowania (art. 63 § 1 k.k.).

Wyrok skazujący w tej sprawie uzyskała także N. C.

Apelację od tego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego A. P. i prokurator.

Obrońca oskarżonego A. P. zaskarżył wyrok w części dotyczącej punktu I, III i IV orzeczenia zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który wpłynął na treść wyroku, wyrażający się w bezpodstawnym przyjęciu przez Sąd na podstawie złożonych w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnień przez A. P. oraz N. C., iż to oskarżony A. P. dopuścił się zabójstwa pokrzywdzonego H. O.;

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku:

1. art. 74 § 1 k.p.k., poprzez wywodzenie przez Sąd winy oskarżonego również z braku działania oskarżonego co do dowodów przemawiających za jego niewinnością, w tym odmowy udziału w eksperymencie procesowym oraz niekwestionowanie opinii biegłej,

2. art. 201 k.p.k., poprzez niedostrzeżenie przez Sąd I instancji sprzeczności w opinii biegłej z zakresu medycyny sądowej, a w szczególności zignorowania przez Sąd ostatecznego wniosku biegłej, iż ostateczne ustalenie, którą ręką napastnik zadawał pokrzywdzonemu ciosy w oparciu o zakres lub lokalizację jest niemożliwe;

- z ostrożności procesowej wyrokowi zarzucił rażącą surowość wymierzonej oskarżonemu w punkcie I wyroku kary.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego i uniewinnienie go od popełnienia zarzuconego mu aktem oskarżenia zabójstwa H. O., względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G. Kwestionując pkt I orzeczenia, co do punktu III wyroku i ustalenia sprawstwa N. C. wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji, zaś w kwestii zarzutu rażącej niewspółmierności kary pozbawienia

wolności, wniósł o zmianę wyroku i wymierzenie kary łagodniejszej, niż orzeczona w punkcie I wyroku.

Natomiast prokurator, w apelacji wywiedzionej na niekorzyść oskarżonego A. P. i N. C., wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego i prokuratora, wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013 r., sygn. akt ... 240/13 Sąd Apelacyjny, uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności w stosunku do A. P. i N. C. – punkt IV wyroku, jak i o zaliczeniu rzeczywistego okresu pozbawienia wolności w stosunku do N. C. – punkt V wyroku. Nadto, uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do N. C., a w stosunku do oskarżonego A. P. w trybie art. 435 k.p.k. – punkt II wyroku i oskarżonej N. C. – punkt III wyroku oraz przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W pozostałej części utrzymał tenże wyrok w mocy, uznając apelację obrońcy oskarżonego A. P. i prokuratora za oczywiście bezzasadne.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją obrońca skazanego A. P. zarzucając rażące naruszenie prawa karnego procesowego, tj. art. 74 § 1 k.p.k. w związku z art. 9 § 1 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, zaś poprzednio przez Sąd Okręgowy obowiązku wskazywania przez oskarżonego, a pośrednio przez jego obrońcę dowodów na poparcie swoich twierdzeń, co stoi w oczywistej sprzeczności z zasadą dokonywania czynności procesowych z urzędu.

Podnosząc ten zarzut obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonej części (punktu III wyroku z dnia 22 sierpnia 2013 r.) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu jako Sądowi odwoławczemu. Nadto, wniósł o zwolnienie skazanego z ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego i zasądzenie kosztów nieopłaconej obrony.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego A. P. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k., co uzasadniało jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron.

Analiza treści podniesionego zarzutu kasacyjnego wskazuje, że dotyczy on tego samego obszaru zagadnień faktycznych i prawnych, który został podniesiony w zwykłym środku odwoławczym i w znacznej części jest adresowany do wyroku Sądu I instancji.

Biorąc pod uwagę wady konstrukcyjne wywiedzionej kasacji trzeba przypomnieć, że zgodnie z art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona "od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego". Zarzuty kasacyjne skierowane do orzeczenia sądu I instancji podlegają rozważeniu tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Natomiast rolą sądu kasacyjnego nie jest ponowne rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji. Stwierdzenie zasadności tego rodzaju zarzutów kasacyjnych ma znaczenie wyłącznie w kontekście ewentualnego zarzutu podniesionego do zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12). Jednocześnie zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k., określającym podstawy skargi kasacyjnej, niedopuszczalne jest kwestionowanie w trybie kasacji zasadności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, a tym samym Sąd Najwyższy przy rozpoznaniu kasacji nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i w oparciu o tak przeprowadzoną własną ocenę sprawdzać poprawność dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 11). W konsekwencji postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnego etapu kontroli instancyjnej wydanych w sprawie wyroków przez sądy obu instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2008 r., II KK 270/07, LEX nr 354285; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12). Kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Zatem, przepis art. 523 § 1 k.p.k. dotyczy jedynie bardzo poważnego naruszenia przepisów prawa, zbliżonego w swym znaczeniu do rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Tych standardów nie spełnia kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego A. P.

Zarzut kasacyjny przedstawiony przez obrońcę skazanego w swej zasadniczej warstwie powiela zarzut obrazy art. 74 § 1 k.p.k. oraz częściowo argumentację na jego poparcie, podnoszoną uprzednio w apelacji i sprowadza się do polemiki z oceną materiału dowodowego sądu I instancji, jak też kontrolą tej oceny dokonaną przez sąd odwoławczy. Warto podkreślić, że obrońca skazanego nie podjął nawet próby powiązania stawianego zarzutu z przebiegiem postępowania odwoławczego, nie stawia bowiem zarzutu naruszenia art. 433 § 1 i 2 k.p.k., czy art. 457 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego A. P., sąd odwoławczy szczegółowo wykazał ich nietrafność, o czym świadczy argumentacja zawarta na kartach 8-15 uzasadnienia.

Wbrew twierdzeniom zawartym w kasacji, Sąd ad quem prawidłowo i wyczerpująco odniósł się do zarzutu naruszenia treści art. 74 § 1 k.p.k. i art. 9 k.p.k. uznając za chybione i całkowicie dowolne twierdzenia obrońcy jakoby Sąd orzekający wywiódł winę oskarżonego „z braku podejmowania przez niego czynności dla swojej obrony, a w szczególności odmowy udziału w eksperymencie procesowym” (k. 1258). Sąd Apelacyjny szczegółowo przytoczył dowody, które stały się podstawą przypisania oskarżonemu popełnienia przestępstwa zabójstwa H. O., do których zaliczono m. in. wyjaśnienia oskarżonego, który trzykrotnie w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do winy (k. 91-92, k. 98-101, k. 119), wyjaśnienia oskarżonej N. C., opinię biegłej D.P. z zakresu medycyny sądowej oraz wyniki badań DNA, na podstawie których ujawniono ślady krwi pokrzywdzonego na odzieży i butach oskarżonego.

Przytoczone przez Sąd Okręgowy orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie III K 375/12 (uzasadnienie SO s. 36), z treści którego wynika, że oskarżony i jego obrońca nie mają obowiązku „udowadniania” o niewinności oskarżonego, jednak stosownie do przepisów k.p.k., prawo o adwokaturze i zasad etyki zawodowej, mają obowiązek podejmowania wszelkich czynności na jego korzyść, nie świadczy – jak twierdzi obrońca w kasacji – o przyjęciu przez procedujące sądy obowiązku wskazywania przez oskarżonego i obrońcę dowodów na poparcie swoich

twierdzeń. Słusznie dostrzega prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, że powołane orzeczenie – w sytuacji, gdy oskarżony odmówił udziału w eksperymencie procesowym – posłużyło obrońcy do postawienia zarzutu naruszenia przepisu art. 74 § 1 k.p.k. i art. 9 § 1 k.p.k., zarówno w zwyczajnym środku zaskarżenia, jak i w skardze kasacyjnej.

Podsumowując, analiza uzasadnienia Sądu II instancji oraz ustalonego stanu faktycznego na etapie postępowania rozpoznawczego pozwala przychylić się do stanowiska wyrażonego przez Prokuratora w odpowiedzi na wniesioną kasację, że zarzuty w nich podniesione są oczywiście bezzasadne.

Z tych przyczyn, nie znajdując podstaw do uwzględnienia kasacji, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu, jako oczywiście bezzasadnej, zwalniając skazanego na podstawie art. 624 k.p.k. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, wobec uznania, że uiszczenie ich byłoby dla zobowiązanego zbyt uciążliwe z uwagi na jego aktualną sytuację materialną, na którą ma także wpływ pobyt skazanego w zakładzie karnym.

Natomiast koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu zasądzone od Skarbu Państwa na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.) i § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).